

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΕΝΤΡΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

Τεύχος 22/1
Δεκέμβριος
2022

ΟΙ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Η διαχρονική εκτίμηση και ανάλυση της παραγωγικότητας είναι σημαντική για τη διαμόρφωση οικονομικών πολιτικών που ενισχύουν την οικονομική ανάπτυξη. Ως εκ τούτου, είναι ζωτικής σημασίας για μια οικονομία να αξιολογεί την παραγωγικότητα της, τόσο για την συνολική οικονομία όσο και για τους τομείς οικονομικής δραστηριότητας που απαρτίζουν την οικονομία. Το δελτίο αυτό επικεντρώνεται στην ανάλυση των μεταβολών στην παραγωγικότητα εργασίας (labour productivity growth), αλλά ταυτόχρονα επικαιροποιεί και επεκτείνει τις εκτιμήσεις του δείκτη ολικής παραγωγικότητας (Total Factor Productivity-TFP) που παρουσιάστηκαν σε προηγούμενα τεύχη. Επιπλέον, εξετάζουμε την περίοδο της ύφεσης λόγω της πανδημίας του COVID-19 και πώς αυτό έχει επηρεάσει τις προοπτικές της οικονομίας. Η ανάλυση ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας είναι ιδιαίτερα χρήσιμη σε αυτήν την περίπτωση, καθώς υπάρχει σημαντική ετερογένεια μεταξύ των τομέων. Οι τομείς όπου είναι πιο εφικτό να εργαστεί κανείς εξ αποστάσεως και θα μπορούσαν να επωφεληθούν από νέες ψηφιακές λύσεις, παρουσίασαν βελτίωση της παραγωγικότητας τους, ενώ οι τομείς που βασίζονται στην διαπροσωπική επαφή παρουσίασαν επιδείνωση. Χρησιμοποιούμε δέκα τομείς της οικονομίας οι οποίοι ορίζονται σύμφωνα με την ταξινόμηση των οικονομικών δραστηριοτήτων - NACE Rev.2, για την περίοδο μεταξύ των ετών 1996 και 2021.

Μεταξύ των ετών 2015 και 2019, την περίοδο μετά την οικονομική ύφεση και πριν από την κρίση του COVID-19, η κυπριακή οικονομία είχε κατά μέσο όρο αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας 1,1%. Η υψηλότερη αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας σημειώθηκε στον τομέα της Ενημέρωσης και επικοινωνίας με αύξηση 6,4%. Αυτό οφείλεται στην αύξηση του TFP στον κλάδο, η οποία υπεραντιστάθμισε τη μείωση της κεφαλαιακής εμβάθυνσης. Την ίδια περίοδο, η παραγωγικότητα εργασίας στο τομέα των Ακινήτων καθώς και στο Χρηματοπιστωτικού & ασφαλιστικού τομέα, συρρικνώθηκε κατά 7,1% και 5,2%, αντίστοιχα. Το μεγαλύτερο μέρος της απώλειας της παραγωγικότητας της εργασίας του χρηματοοικονομικού και ασφαλιστικού τομέα οφείλεται σχεδόν εξ ολοκλήρου στη μείωση του TFP.

Το 2020, κατά τη διάρκεια της πανδημίας του COVID-19, σημειώθηκαν απότομες μειώσεις στην ανάπτυξη: η πραγματική παραγωγή και η εργασία μειώθηκαν κατά 4,5% και 6,5% αντίστοιχα. Παρόλα αυτά, η παραγωγικότητα της εργασίας αυξήθηκε στο 2%. Σε αντίθεση με τις προηγούμενες υφέσεις, το 2021 η οικονομία ανέκαμψε γρήγορα με την παραγωγή και την εργασία να αυξάνονται κατά 6,4% και 4,7%, αντίστοιχα. Η ανάλυση των δεδομένων ανά τομέα έδειξε ότι ο αντίκτυπος του σοκ ήταν ασύμμετρος μεταξύ των τομέων. Η αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας αυξήθηκε αμέσως μετά τα πρώτα μέτρα περιορισμού (lockdown) σε τομείς έντασης τεχνολογίας, όπως οι Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες και ο τομέας της Ενημέρωσης και επικοινωνίας, όπου η εξ αποστάσεως εργασία ήταν εφικτή και όπου οι επιχειρήσεις μπορούσαν να επωφεληθούν από νέες ψηφιακές/διαδικτυακές λύσεις. Η θετική επίδραση στην παραγωγικότητα της εργασίας, αν και σε μικρότερο βαθμό, διατηρήθηκε και κατά τη διάρκεια του 2021. Αντίθετα, για τομείς όπως το Χονδρικό, το λιανικό εμπόριο και διαμονή, τις Τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία και τις Κατασκευές, που εξαρτώνται περισσότερο από τις προσωπικές αλληλεπιδράσεις, τα μέτρα περιορισμού είχαν αρνητικό αντίκτυπο στο ρυθμό ανάπτυξης της παραγωγικότητας της εργασίας. Το 2021, αφότου η οικονομία άρχισε να ανοίγει ξανά, οι περισσότεροι από τους τομείς που επηρεάστηκαν αρνητικά ανέκαμψαν.

Η επιτάχυνση της ψηφιακής αφομοίωσης θα μπορούσε να είναι ένα θετικό αποτέλεσμα από την κρίση. Στοχεύοντας σε υψηλότερο ρυθμό ανάπτυξης της παραγωγικότητας, οι πολιτικές για αύξηση του βαθμού και της ταχύτητας της ψηφιοποίησης της οικονομίας είναι ύψιστης σημασίας. Στο πλαίσιο του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΣΑΑ), η Κύπρος εργάζεται επί του παρόντος για την εφαρμογή μέτρων προς αυτή την κατεύθυνση. Εξίσου σημαντικά για τη μακροπρόθεσμη παραγωγικότητα είναι οι στέρεοι οικονομικοί θεσμοί, η ευελιξία στην αγορά εργασίας καθώς και οι φυσικές και ψηφιακές υποδομές. Η ευρεία ψηφιακή υιοθέτηση σε όλους τους τομείς, θα καθορίσει την πορεία του ρυθμού ανάπτυξης της παραγωγικότητας.

